

โรคตาแดง

รศ.พญ.ไฉฉวี ดุลยจินดา

ภาควิชาจักษุวิทยา

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

“อย่า! อย่าไปมองคนเป็นโรคตาแดง แลบลิ้นไฟเร็ว” ความเชื่อแบบโบราณในการป้องกันโรคตาแดง หลายท่านอาจเคยเป็นและอาจเห็นคนเป็นโรคตาแดง ยิ่งช่วงนี้ฝนตกบ่อย เมื่อเป็นแล้วอันตรายมากหรือไม่ และสาเหตุเกิดจากอะไรต้องติดตาม

โรคตาแดงช่วงหน้าฝน เกิดจาก “เชื้อไวรัส adenovirus” ที่นอกจากจะทำให้เกิดโรคตาแดงแล้ว ยังก่อให้เกิดโรคของทางเดินหายใจ ภาวะอาหารและลำไส้อักเสบได้

การระบาดของโรค

พบได้ในทุกเพศ ทุกวัย มักเกิดระบาดในกลุ่มชุมชน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ที่ทำงาน สถานเลี้ยงเด็ก การติดต่อจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งเกิดได้ง่ายมากและเมื่อเกิดขึ้นแล้วมักจะระบาดลุกลามอย่างรวดเร็ว ติดต่อโดย

- การสัมผัสน้ำตาของผู้ที่เป็นโรคตาแดง แล้วนำมือที่เปื้อนนั้นมาสัมผัสตาตนเอง
- ได้รับเชื้อที่กระจายอยู่ในอากาศ หรือจากสละว่ายน้ำ

โดยปกติเชื้อจะใช้เวลาฟักตัว 1-2 วันก่อนแสดงอาการ ในผู้ที่เป็นโรคตาแดงจะสามารถตรวจพบเชื้อก่อโรคบริเวณตาและในลำคอได้ตั้งแต่วันแสดงอาการ จนถึง 14 วันหลังจากเริ่มมีอาการดี ... ดีดี ... สัญญาณอันตราย!

เมื่อเริ่มรู้สึกระคายเคืองตา ปวดเล็กน้อยในบ่าตา น้ำตาไหล เปลือกตาบวม ต่อม่าน้ำเหลืองหน้าหูโตและกดเจ็บ เยื่อตาจะค่อย ๆ แดงขึ้นเรื่อย ๆ จนแดงกำ บางรายอาจพบการบวมของเยื่อตาเป็นลักษณะบวมน้ำ หากพลิกดูบริเวณเปลือกตาด้านในจะพบลักษณะเป็นเม็ดขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป อาการมักเริ่มจากตาหนึ่งแล้วลามไปยังตาอีกข้างหนึ่งได้ภายใน 2-3 วัน อาจมีการอักเสบของกระจกตาด้วยเนื่องจากเชื้อไวรัสลามไปที่กระจกตาหรือมีการติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อน ผู้ป่วยจะมีอาการปวดตาและสายตามัวลงได้

จะรักษาได้อย่างไร

ส่วนใหญ่อาการจะหายไปเองภายใน 1-3 สัปดาห์โดยไม่มีผลแทรกซ้อนใด ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้ป่วยประมาณร้อยละ 20-50 อาจตรวจพบจุดขาว ๆ ที่กระจกตาได้นานเป็นเดือน ซึ่งอาจทำให้สายตามัวลงหรือเห็นแสงไม่ได้ เกิดเป็นพังผืดดึงรั้งที่เยื่อตาได้เนื่องจากความรุนแรงของโรคตาแดงมีหลายระดับ ผู้ที่มีอาการทุกรายควรได้รับการตรวจตาโดยจักษุแพทย์ตั้งแต่เมื่อเริ่มมีอาการ หากอาการไม่รุนแรงและกระจกตาดูปกติ อาจใช้เพียงการประคบเย็น ร่วมกับหยอดยาฆ่าเชื้อเพื่อป้องกันการติดเชื้อแบคทีเรีย

หากตาแดงมากหรือมีการอักเสบที่กระจกตาจากเชื้อไวรัส แพทย์อาจแนะนำให้หยอดยาในกลุ่ม steroid เพื่อลดอาการระคายเคืองตาและช่วยให้อาการเยื่อตาอักเสบหายเร็วขึ้น อย่างไรก็ตาม ไม่ควรใช้ยาหยอดตา steroid ติดต่อกันนานเกิน 2 สัปดาห์ เนื่องจากอาจเกิดผลแทรกซ้อน ได้แก่ การติดเชื้อแบคทีเรีย และความดันตาสูง เป็นต้น

ปฏิบัติตัวอย่างไรจึงหายเร็ว

สำคัญที่สุดต้องป้องกันไม่ให้โรคแพร่กระจายจากตนเองไปสู่ผู้อื่น โดย

- หยุดเรียนหรือพักงานอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ไม่อยู่ในที่ชุมชน
- ใช้กระดาษชุ่มชื้นน้ำตาหรือขี้ตา แล้วทิ้งในถังขยะที่มีดิด (ไม่ควรใช้ผ้าเช็ดหน้าเนื่องจากจะเก็บสะสมเชื้อไว้และติดต่อไปยังผู้อื่นได้)
- หมั่นล้างมือให้สะอาดทุกครั้งหลังจากจับบริเวณใบหน้าและตา เนื่องจากเชื้อไวรัสติดต่อโดยการสัมผัสมากที่สุด การล้างมือจะช่วยระงับการกระจายเชื้อได้อย่างดี

เราจะป้องกันโรคตาแดงได้อย่างไร

- ไม่นำมือที่ไม่สะอาดมาจับหรือขี้ตา ล้างมือทุกครั้งก่อนจับบริเวณตา
- ไม่ใช้ผ้าเช็ดหน้าหรือผ้าเช็ดตัวร่วมกับผู้ที่เป็นโรคตาแดง

ข้อควรระวัง ! ... ยาหยอดตาบางชนิดอาจทำให้เกิดผลข้างเคียงที่รุนแรงทั้งต่อ ดวงตาหรือต่อระบบต่างๆ ในร่างกาย ดังนั้นควรใช้ต่อเมื่อจักษุแพทย์สั่ง อ่านฉลากกำกับให้ละเอียด หากมีข้อสงสัยหรือพบความผิดปกติใด ๆ ต้องรีบไปพบแพทย์โดยด่วน

“ รักษาสุขภาพอนามัยมือ งดหยิบของใช้ร่วมกัน ช่วยป้องกันตาแดง “

.....